

УДК 81.255.4

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ПОЛІТКОРЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ

Совпенко М.О., студентка V курсу факультету лінгвістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Федоренко С.В., д. пед. н., професор
кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

У статті проаналізована проблематика перекладу сучасної політкоректної лексики в англомовних ЗМІ. Наводяться результати аналізу перекладацьких трансформацій з урахуванням конотативного аспекту лексичних одиниць.

Ключові слова: переклад, перекладацькі трансформації, політкоректні одиниці, калькування, додавання.

В статье проанализирована проблематика перевода современной политкорректной лексики в англоязычных СМИ. Предлагаются результаты анализа переводческих трансформаций с учётом коннотативного аспекта лексических единиц.

Ключевые слова: перевод, переводческие трансформации, политкорректные единицы, калькирование, добавление.

Sovpenko M.O., Fedorenko S.V. PECULIARITIES OF THE TRANSLATION OF MODERN POLITICALLY CORRECT LEXIS

The problems of the translation of modern politically correct lexis in English mass media is under analysis. The article presents the results of translation transformations analysis with regard to connotative aspect of politically correct units.

Key words: translation, translation transformations, politically correct units, loan translation and addition.

Постановка проблеми. Англійській політкоректній лексиці властива досить багатогранна проблематика, зокрема її переклад іншими мовами. З одного боку, особливості перекладу визначають лінгвокультурні традиції країни, мовою якої здійснюється переклад. З іншого боку, чимале значення відіграють процеси глобалізації та євроінтеграції. Так, у вітчизняних ЗМІ ми бачимо численну кількість спроб адаптувати англомовні політкоректні терміни, перспективи вжитку яких залишаються сумнівними. Проте ставлення до політкоректної лексики в українській мові поступово змінюється, і це, безумовно, впливає на перекладацькі тенденції. Якщо раніше українські дослідники політкоректних термінів заглиблювалися лише в переклад одиниць на позначення расової та національної приналежності, фізичних і психічних якостей людини, а також неprestижних професій, то наразі з'являється зацікавленість соціальною політкоректністю й термінами з іронічною конотацією. Варто зауважити, що на категорію політкоректності значною мірою впливає наш менталітет, українські культурні цінності та моральні принципи. Саме через ці фак-

тори спостерігається часткова неадекватність перекладу, що викликана неприродним звучанням термінів: вони здаються глузливими та неприйнятними для формального стилю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасних наукових джерел засвідчує, що перекладу англійської політкоректної лексики присвячено значну кількість публікацій таких учених, як Т. Кияк, О. Каптюрова, О. Завадська, В. Великорода й ін. Теоретичною основою нашого дослідження є наукові доробки сучасних мовознавців і перекладознавців: М. Баумана, С. Тер-Мінасової, З. Трофімової, Я. Бондарук, Т. Лоусона, Д. Геррода, М. Комлева, Ф. Беквіта.

Постановка завдання. Метою статті є вивчення прийомів перекладу політкоректних термінів та їхнє обґрунтування з лінгвопрагматичного погляду.

Виклад основного матеріалу дослідження. У межах граматичних і семантико-синтаксичних трансформацій виокремлюють дослівний переклад, транспозицію, зміну порядку слів і додавання.

Під дослівним перекладом розуміють відтворення конструкції оригіналу без будь-

яких змін і без суттєвої зміни порядку слів у реченні. Дослівний переклад при правильній передачі змісту тексту, що перекладається, максимально близько відтворює синтаксичні конструкції та лексичний склад оригіналу. Якщо синтаксична структура словосполучення, яке перекладається, має сенс і в перекладі виражена аналогічними засобами, дослівний переклад може розглядатися як остаточний варіант перекладу.

У процесі дослідження виявлено, що вищезазначена трансформація застосовується у випадках перекладу:

1) однокомпонентних, двокомпонентних і багатокомпонентних гендерно нейтральних одиниць політкоректної лексики, що позначають професії (*farrier, craftsman, doorkeeper, fisher, statesman, domestic assistant, member of Congress, member of the clergy*);

2) однокомпонентних, двокомпонентних і багатокомпонентних одиниць, що позначають соціальні та побутові явища (*misperceptions, device, depression, recession, humankind, air support, displaced homeowner, learning process, limited air strike, hostile work environment*);

3) однокомпонентних і багатокомпонентних одиниць, що позначають фізичні та психічні якості (*inappropriate, unseeing, mute, mentally ill, people with special needs, person with different sexual orientation*);

4) однокомпонентних одиниць, що позначають вік (*elderly*);

5) однокомпонентних одиниць, що нівелюють статусну приналежність (*Ms*).

З огляду на це можна зробити висновки, що дослівний переклад найчастіше застосовується для однокомпонентних гендерно нейтральних одиниць і однокомпонентних одиниць, що позначають соціальні явища. Серед особливостей перекладу гендерно нейтральних одиниць слід відзначити те, що не завжди український відповідник передавав гендерну нейтральність, переважно були відповідники чоловічого роду. Утім, траплялись і такі, що однаково вказували як на особу жіночої статі, так і на особу чоловічої статі, наприклад, рибалка (*fisher*), що в українській мові належить до чоловічого й жіночого роду. Таким чином, дослівний переклад є повністю виправданим за умови знаходження повноцінних еквівалентів у мові перекладу.

Транспозиція – це перетворення однієї частини мови на іншу [4, с. 92]. Відповідно до нашого дослідження, трансформація транспозиції в перекладі найбільш властива двоком-

понентним і багатокомпонентним одиницям політкоректної лексики, що позначають соціальні явища (*first-year student, mortgage-free living, emotional abuse, putting to sleep, career woman*). Утім, її також застосовують у перекладі одиниць на позначення фізичних якостей (*medium-sized*); одиниць на позначення віку (*older people*); гендерно нейтральних одиниць (*letter carrier*); одиниць на позначення психічних якостей (*sexually focused*).

Грамматичну трансформацію зміни порядку слів також називають перестановкою чи пермутацією. Сутність трансформації перестановки полягає в тому, що в перекладі лексичні елементи міняються місцями (тобто змінюють позицію на протилежну), наприклад, *involuntary term limitation* – зумисне вкорочення віку, *phonically non-receptive, outdoor urban dwellers* – жителі вулиць міста, *home invasion* – вторгнення в приватну власність, *choir member* – член хору, *Congressman* – член Конгресу, *bovine control officer, street activity index* – показник вуличної активності, *utensil sanitizer* – санітар кухонного начиння, *garbage collector/trash collector* – збирач сміття, *emotional abuse* – образа почуттів, *mortgage-free* – життя без іпотеки, *living law enforcement officer* – працівник правоохоронних органів, *asylum seekers* – шукачі притулку, *cost-of-living adjustment specialist* – фахівець із пристосування до складного життя, *substandard housing* – житло, яке не відповідає стандартам, *oxygen exchange units* – об'єкти кисневого обміну, *unpaid sex slave* – рабіня для безкоштовного сексу. Трансформація перестановки зумовлена розходженням традицій членування речення в англійській та українській мовах, а також схильністю англійської мови до морфолого-синтаксичного та лексико-синтаксичного словотвору. Морфолого-синтаксичним називається такий спосіб, за якого слово набуває нового значення в результаті переходу його з однієї частини мови до іншої. В англійській мові ми розглядаємо це явище в контексті конверсії. Наведені приклади свідчать, що конверсія, зокрема аджективізація (перехід у розряд прикметника інших частин мови) є досить поширеною в політкоректній лексиці (*term limitation, home invasion, street activity index, choir member, utensil sanitizer, garbage collector, trash, law enforcement, asylum seekers, cost-of-living adjustment specialist, oxygen exchange units, sex slave*). Лексико-синтаксичним називається такий спосіб словотворення, за якого похідне слово утворюється внаслідок злиття (зрощення) в одне слово

синтаксичного словосполучення. Твірні слова поєднуються в одне складне безпосередньо, не зазнаючи жодних змін. Наприклад: *cost-of-living* – той, що стосується зростання вартості життя, *mortgage-free* – без іпотечних кредитів. Хоча трансформація зміни слів є повністю обґрунтованою, іноді її недостатньо для адекватної передачі всієї суті поняття українською мовою, тому разом із заміною порядку слів застосовують трансформації модуляції, транспозицію, експресивацію (прийом перекладу шляхом заміни нейтральної одиниці мови оригіналу її стилістично маркованим відповідником), синонімічний переклад, транспозицію та додавання.

Додавання – це відновлення в перекладі випущених у мові оригіналу «доречних слів» [2, с. 104]. Трансформація додавання використовується з метою дотримання норм мови перекладу та забезпечення більшої вмотивованості й зрозумілості перекладених слів, наприклад: *refuse collector* – збирач викинутих речей, *Latino* – латиноамериканець, *achieve a deficiency* – досягати неповного успіху, *people of mass* – люди з великою масою тіла, *person of size* – людина пишних розмірів, *youth group* – група підозрілих молодиків, *custodian* – доглядач будівлі, *average person* – середньостатистична особа, *person of color* – особа іншого кольору шкіри, *golden ager* – особа золотого віку, *deprived* – позбавлені благ, *sex worker* – робітник сфери сексуальних послуг, *special* – із особливими потребами, *conflict* – збройний конфлікт, *young female person* – молода особа жіночої статі. Іноді трансформація додавання виступала в комплексі з іншими трансформаціями, такими, як зміна порядку слів. У деяких випадках переклад із трансформацією додавання пропонується замість кальки.

Отже, граматичні та семантико-синтаксичні трансформації можуть застосовуватися в перекладі політкоректних слів і сполук як окремо, так і в поєднанні між собою або з трансформаціями інших типів. Трансформації додавання та зміни порядку слів є найбільш поширеними. З огляду на особливості української мови, рекомендуємо в перекладі під час вибору між калькуванням і додаванням надавати перевагу останній трансформації.

Серед лексичних, лексико-граматичних і лексико-семантичних трансформацій у нашому дослідженні виявлені транслітерація, калькування, диференціація, конкретизація, цілісне перетворення, синонімічний переклад і описовий переклад. До того ж трансформації

калькування й описовий переклад виявились одніми з найбільш поширених у перекладі політкоректних термінів.

За визначенням універсального словника-енциклопедії української мови, транслітерація – це політерна передача текстів і окремих слів, записаних за допомогою однієї графічної системи, засобами іншої графічної системи. У проведеному дослідженні така трансформація застосовувалася лише для перекладу однокомпонентних одиниць, що позначають національну приналежність або соціальне явище: *Inuit*, *Inupat*, *euthanasia*.

Калькування теж заслуговує на детальніший розгляд, оскільки саме ця трансформація набула великої популярності в перекладачів попри часткову необґрунтованість. Калькування – це особливий вид запозичення: утворення нового фразеологізму, слова чи нового значення слова через буквальний переклад відповідного іншомовного елемента. Сутність калькування полягає у створенні нового слова чи сталого поєднання в мові перекладу, що копіює структуру вихідної одиниці.

Цю трансформацію застосовували в таких випадках перекладу:

1) одиниць на позначення фізичних якостей: *temporarily metabolically abled*, *visually challenged*, *environmentally correct human*, *visually oriented*, *big-boned*, *people of mass*, *nasally gifted*, *differently organized*, *little people*, *chronologically gifted*, *gerontologically advanced*, *vertically challenged*, *other aged*, *melanin-impooverished*;

2) одиниць на позначення неprestижних професій: *mixologist*, *certified astrological consultant*, *garbologist*, *sanitation engineer*, *sewing machine operator*, *personal assistant*, *meteorologist*, *faith healer*, *psychic surgeon*;

3) одиниць на позначення соціальних і побутових явищ: *shellshock*, *economic humanism*, *open society*, *the system of free enterprising*, *selective speech*, *academic dishonesty*, *collateral damage*, *learning enviroment*, *strategic hamlet*, *permanently static post-human mass*, *unsavory character*, *meaningful downturn*, *period of economic adjustment*, *period of negative economic growth*, *geological correction*, *incomplete success*, *newcomer*, *ethnically homogenous area*, *LGBT person*, *unwaged labour*, *undocumented residents*, *emotional rape*, *verbal abuse*, *verbal agression*, *inclusive classrooms*, *inclusive education*, *inclusive schools*, *place of employment*, *tropical rainforest*, *deprive of life*, *servicing the target*, *person creative with the facts*, *educational resource center*, *uniquely*

fortuned individual on an alternative career, cannabis, Happy Holidays, economically unprepared, ill-provided, socially deprived, underprivileged, correctional facilities, people enjoying temporarily hospitality from the state, socially separated, sensitive questions, sex surrogate, person of region, nontraditional shopper, environmental activist, cosmetically different, involuntarily leisured, least best;

4) гендерно нейтральних одиниць: *businessperson, camera operator, parent 1 / parent 2, firefighter, traffic controller, insurance agent, Earth children, nursery worker, postal worker, sales agent, sales associate, sales representative, sales worker, spokesperson, cabin attendant;*

5) одиниць на позначення національної та расової приналежності: *Latin American, Mexican American, Amerindian, first nation people, Indigenous people, Native American, Native-Canadian, multiracial, African-Canadian, Afro-American, member of the African diaspora, the future President;*

6) одиниць на позначення психічних і розумових якостей: *sun children, ethically disoriented, ethically challenged, socially challenged, mental explorer, selectively perceptive, motivationally dispossessed, special, morally handicapped, celebrally challenged, intellectually impaired;*

7) одиниць на позначення тварин: *Canine-American, Amphibian American.*

Після дослідження вищезазначених прикладів ми дійшли висновку, що в багатьох випадках калькований переклад не адаптований до лінгвокультурних традицій нашої мови, тому поняття, перекладені таким чином, звучать досить незвично й не сприймаються носіями української мови: *візуально не обдарований, візуально орієнтований, етично дезорієнтований, етично неповноцінний, морально обмежений, люди маси, ментальні дослідники, вибірково сприйнятливі*. Без контексту через калькування втрачається сенс полісемантичних політкоректних термінів: *назально обдарованою* може бути людина, що має великий ніс, а також людина, у якої нежить; вислів *«сонячні» діти* може стосуватися діток із синдромом Дауна, а також маленьких афроамериканців (*«Sun people»* іноді використовують на позначення темношкірих людей). Однак є й певні плюси перекладу калькуванням. Зважаючи на ефект квазіреальності, який намагаються отримати ЗМІ під час висвітлення катастрофічних подій, цей тип трансформації якнайкраще підходить

для завуалювання реальності й створення позитивної атмосфери. Більше того, з огляду на іронічну та глузливу конотацію декількох політкоректних одиниць (наприклад, *temporarily metabolically abled, permanently static post-human mass, environmentally correct human, mental explorer*), що їх дослідники (Л. Федорчук [5, с. 17]) іноді називають псевдокоректними одиницями, калькування чудово передає комічний ефект. Таким чином, перед тим, як застосовувати калькування в перекладі політкоректних одиниць, рекомендовано звернути увагу на функціональну семантику лексичних одиниць.

Трансформацію диференціації переважно використовували в перекладі гендерно нейтральних одиниць на позначення професій: *actron, cleaner, salesperson, tradesperson, waitperson, waitron*. У перекладі ми запропонували варіант назви професії як у чоловічому, так і в жіночому роді, щоби повноцінно передати семантику англійської лексики. Однак зазвичай у перекладених текстах зазначений лише один варіант, залежно від контексту, і перевага надається іменнику чоловічого роду, який в українській мові вживається для позначення професіоналів і жіночої, і чоловічої статі. Аналогом гендерно нейтральних одиниць в українській мові слугують іменники спільного роду, утім, у контексті професій їх дуже мало (*листоноша, суддя*). Також цікавим є випадок перекладу англійського звертання *«Мх»*, що теж належить до гендерно нейтральних лексем. Така модель звертання зовсім не властива українській мові, тому пропонується один із варіантів диференціації – *пан* або *пані*, або ж застосовувати трансформацію опущення (вилучення слів), зокрема у звертанні до андрогінів.

Ще однією особливістю англійської мови стали гендерно нейтральні займенники. Одна частина їх представлена неолексемами на кшталт *ze/zie, zir, zirs, zirself*; іншу частину утворюють графони *s/he, (s)/he, he/she*. Оскільки українській мові не властиві такі займенники, за винятком займенника *«себе»*, то перекладачі використовували конкретизацію (переклад словом, що має вужче значення) шляхом заміни гендерно нейтрального займенника українським відповідником чоловічого роду: *“So if for some reason you are unable to find support at home, it’s all right to find a friend to confide in, but make sure that he or she has experience in life and a knowledge of Bible principles”*. – *«Якщо ж ти з якоїсь при-*

чини не знаходиш підтримки вдома, можеш звіритися друзові, але він повинен мати життєвий досвід і знати біблійні принципи». Крім того, цю трансформацію використовували в перекладі слова *meteorologist*: «синоптик» є більш прийнятною альтернативою для ведучого прогнозу, ніж «метеоролог», адже синоптики – це метеорологи, що спеціалізуються на передбаченні майбутнього стану погоди.

Синонімічний переклад передбачає використання в перекладі синонімічних структур і пропонується лише як варіант замість дослівного перекладу чи в комплексі з іншими трансформаціями.

Коли під час перекладу політкоректного словосполучення було неможливо знайти український аналог або принаймні адаптувати його до наших реалій, то використовували трансформацію цілісного перетворення. Суть цілісного перетворення полягає в певному зміщенні, використанні в перекладі суміжного поняття в межах одного родового [1, с. 6]. Переважно це стосувалося лексем з іронічною, гумористичною та суто негативною конотацією, які важко було перекласти українською мовою, адже для неї властиве вживання політкоректної лексики з метою позитивної переоцінки явищ, а не для створення комічного ефекту. Також були випадки культурних розбіжностей і розбіжностей у світогляді, коли переклад відтворював зовсім іншу оцінку явищ: *near-life experience* – *передчасне припинення вагітності*, *parasitically oppressed* – *жінка при надії*.

Популярною альтернативою під час утрудненого перекладу стало застосування прийому описового перекладу. Саме завдяки цій трансформації досягалася найбільша відповідність значенню англійського політкоректного терміна. Більше того, на відміну від цілісного перетворення, наявність трансформації описового перекладу в багатьох випадках свідчила про численність питомих політкоректних виразів в українській мові, зумовлювала більшу прозорість значення англійських термінів і тому також пропонувалася замість трансформацій калькування, адаптації та модуляції.

Таким чином, із-поміж лексичних, лексико-граматичних і лексико-семантичних трансформацій найбільш слухним є описовий переклад. Кожна мова відрізняється нормами політкоректності, тому найважливіше в перекладі – передати політкоректну думку, а не відтворити засоби її вираження в англійській мові.

У категорії стилістичних трансформацій виокремлюємо логізацію, адаптацію, модуляцію, еквіваленцію й експресивацію.

Логізація – це прийом перекладу шляхом заміни емоційно-експресивної або етномаркованої мовної одиниці стилістично нейтральним її відповідником у мові перекладу, що усуває чи послаблює естетичну функцію першотвору. Як уже було зазначено вище, кожна мова має свої культурні особливості й по-своєму адаптує соціокультурні явища. Так, під впливом фемінізму в англійській мові з'явилася тенденція до викорінення чоловічого компонента в словах і до створення гендерно нейтральних назв професій. Натомість в українській мові прихильниці фемінізму вимагають популяризації назв професій жіночого роду: філологиня, професорка, спеціалістка, викладачка, лікарка. Отже, спостерігаємо протилежні тенденції. До того ж українській мові не властиві такі морфеми чоловічого роду, як, наприклад, англійська морфема «*man*». Тому в перекладі використовують логізацію. Також бачимо логізацію в разі гумористичної й іронічної конотації та в перекладі престижних назв професій. Хоча в українській мові теж є евфемізація професій, зокрема *фахівець із клінінгу*, *клінінг-оператор*, *менеджер із клінінгових послуг*, *робітник із комплексного прибирання*, *менеджер по господарству (замість прибиральниці)*, *оператор машинного доїння (замість доярки)*, *механізатор (замість тракториста)*, проте ця тенденція не настільки розвинута, як в англійській мові. В українській культурі є схильність надавати популярності будь-якій посаді шляхом утворення сполуки зі словом «менеджер» або ж уживати кальки (*сек'юриті*, *промоутер*, *сейлз-менеджер*, *мерчендайзер*). З огляду на це за браком мовних аналогів використовуємо логізацію.

Адаптація передбачає заміну одних деталей історії, що повідомляється, іншими [4, с. 92]. Розглядаючи приклади вживання цієї трансформації, ми дійшли висновку, що вона є досить популярною й слухною, адже підкреслює політкоректність української мови: *борець із тверезістю/людина з алкогольною залежністю (замість «алкоголік»)*; *отримати можливість змінити робоче місце (замість «бути звільненим»)*; *неблагополучна сім'я (замість «сім'я, що розпалася»)*; *невілковний (замість «мертвий»)*; *педагогічні здібності (замість «здатність навчати»)*; *неповний успіх (замість «невдача»)*; *пишних розмірів (замість «товстун»)*; *перукар-стиліст (замість «перукар»)*; *ще той знавець (замість «неук»)*; *недостатньо вмоти-*

вованій (замість «ледар»); з ослабленим імунітетом (замість «ВІЛ-інфікований»); письменна людина (замість «грамотий»); трудові ресурси (замість «робоча сила»); позбавлення від страждань (замість «убивство з жалю»); помічниця по дому (замість «доглядальниця»); умудрений досвідом (замість «старий»); незможний (замість «бідний»); нетактовність (замість «грубість»); продавець-консультант (замість «продавець»); помічник керівника (замість «секретар»); самозакоханий/людина-нарцис (замість «егоїстичний»); менш привабливий/негарний з лиця/той, що не вдався вродю (замість «потворний»); поборник миру (замість «прибічник війни»); логічний з іншого боку (замість «помилковий»).

Модуляція – це заміна слова чи словосполучення вихідної мови одиницею мови перекладу, що виражає причинно-наслідкові зв'язки. Наприклад: *temporarily challenged* – не вписується в часові рамки, *service lawyer* – помічник адвоката, *in recovery* – у процесі витвердження, *person of substance* – людина значних розмірів, *redundancy elimination* – скорочення штату, *afflicted* – хворий, *self-paced cognitive ability*, *seasoned* – людина з досвідом, *housekeeper* – помічник по господарству, *difficult-to-serve* – якому важко догодити, *in a reduced state of awareness* – в заторможеному стані, *recycled books* – опрацьовані книжки, *pacification* – примус до миру. Отже, як бачимо з прикладів, трансформація модуляції переважно зберігає політкоректний стиль, однак змінює наявні погляди [4, с. 92].

Під час застосування еквіваленції теж вдається зберегти стиль політкоректності, але зміст передається іншими словами [4, с. 92]: *bartender* – бармен, *single parent household* – неповна сім'я, *underhoused* – безхатній, *moonchild* – не від світу цього, *handyperson* – майстер на всі руки, *zirsef* – себе, собі, *layperson* – непрофесіонал, *economically exploited* – на міліні, *mailperson* – листоноша.

Експресивація – це спосіб перекладу шляхом заміни нейтральної одиниці мови оригіналу її стилістично маркованим відповідником у мові перекладу, що надає перекладу емоційно-експресивного забарвлення [3, с. 33]. Дослідження виявило, що цю трансформацію застосовували в комплексі зі зміною порядку слів для акцентування на політкоректності вислову.

Зазначимо, що стилістичні трансформації теж відіграють вагомий роль у перекладі політ-

коректних термінів і свідчать як про достатню політкоректність української мови (адаптація, модуляція, еквіваленція й експресивація), так і про її специфіку (логізація).

Висновки з проведеного дослідження. Отже, у процесі дослідження виявлено низку граматичних, семантико-синтаксичних, лексичних і стилістичних трансформацій. Залежно від прагматичної функції й особливостей мовної культури переклад політкоректної лексики вимагає використання різних перекладацьких трансформацій і навіть застосування їх у комплексі.

Серед граматичних і семантико-синтаксичних трансформацій у нашому дослідженні виявлено дослівний переклад, транспозицію, зміну порядку слів і додавання. Трансформації додавання та зміни порядку слів були найбільш поширеними. Ці трансформації свідчили про розходження традицій членування речення в англійській і українській мовах, а також про схильність англійської мови до морфолого-синтаксичного та лексико-синтаксичного словотвору. Завдяки їм досягалася більша прозорість значення англійського відповідника і його адаптованість в англійській мові.

Лексичні, лексико-граматичні та лексико-семантичні трансформації становлять найбільший прошарок перекладацьких трансформацій у нашому дослідженні, адже найпопулярнішими були описовий переклад і калькування. Описовий переклад виявився найбільш доречною трансформацією в перекладі політкоректних термінів, оскільки допомагав зрозуміти задум мовної одиниці незалежно від світоглядних особливостей. Переклад калькуванням мав одночасно певні плюси й мінуси. Серед перших – передача комічного ефекту політкоректних одиниць з іронічною чи гумористичною конотацією та реалізація вуалітивної функції лексем у висвітлюванні негативних подій; серед останніх – неадаптованість перекладу до вимог милозвучності української мови та втрата сенсу полісемантичних одиниць.

Стилістична трансформація експресивації виконувала роль допоміжної в комплексі з граматичною трансформацією. Стилістична адаптація та модуляція свідчать про достатню політкоректність української мови, а трансформація логізації – про зворотне явище. Отже, у перекладі політкоректної підмови треба звертати увагу на лінгвокультурні особливості обох мов і добирати перекладацькі трансформації, що якнайкраще та якнайприродніше відобразять політкоректний стиль.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Застровський О. Лексичні трансформації як перекладацький прийом. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2014. 8 с.
2. Лощенова І., Нікішина В. Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. Філологічні науки. 2014. № 3. С. 102–105.
3. Науменко Л., Гордєєва А. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2011. 136 с.
4. Сіняговська І. Визначення та класифікація перекладацьких трансформацій у процесі художнього перекладу. Наукові праці. Філологія. Мовознавство. 2014. № 209. С. 89–93.
5. Федорчук Л. Структура мовних засобів вираження феномена політичної коректності в контексті кооперативного принципу П. Грайса. Івано-Франківськ: ПНУ імені Василя Стефаника, 2014. 24 с.